

som de Ønster, der bleve udtalte paa de samvirkende Landboforeningers Møder i Sylland, paa Fyn og paa Sjælland i afvigte Efteraar. Regeringen har altsaa, forekommer det mig, med en vis Tryghed kunnet forelægge disse Forslag, sikker paa, at det ikke fra nogen Side kunde opfattes som en ensidig Smødefkommen af enkelte Retninger, enkelte Partier i vort Samsfund, men som Fyldestgørelse af et Samsundskrav, der ganske vist længe har fundet en hel Del Modstand, og som har været Kampens Genstand i mange Aar, men som nu vel kan siges at være trængt frem til en langt videre Erkendelse end nogen Sinde tidligere, nemlig dette, at vor bestaaende direkte Beskatning trænger til en gennemgribende Reform. Det er fra dette Synspunkt, jeg ser paa de foreliggende Forslag.

Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) var tilbøjelig til at se Sagen som en Fordeling til Kommunerne. Han sammenstillede disse Forslag med de tidligere midlertidige Love, som Indenrigsministeren omtalte i Gaar, og som 2 Gange havde været vedtagne af dette Ting, og han kritiserede det her foreliggende Forslag ret strengt ud fra denne Grundbetragtning. Jeg kan dog egentlig ikke se rettere, end at denne hans Grundbetragtning er urigtig. Hovedsagen ved de her foreliggende Forslag er ikke en Fordeling til Kommunerne. I saa Fald indrømmer jeg, at det ikke vilde være et heldigt Fordelingsgrundlag, som her er valgt, idet det ikke maaler Kommunerens Trang: hvor meget der falder af de paagældende direkte Skatter i de forskellige Kommuner. Paa den anden Side er det dog maasse heller ikke saa slet et Grundlag, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds vil gøre det til, men det er ganske vist, at hvis Fordelingen havde været Regeringens Hovedformaal, vilde det ikke have været vanskeligt at finde Fordelingsregler, der snarere vilde have ramt dette Maal. Men det er, som sagt, ikke Hovedsagen. Hovedsagen er en delvis Skatteomlægning, og saaledes maa Sagen betragtes. Jeg skal ikke her komme nærmere ind paa disse Forhold — meget af, hvad jeg har ønsket at sige, er allerede blevet sagt af foregaaende Talere — og jeg skal derfor blot udtale, at den direkte Beskatning, vi i sin Tid have faaet, var den Gang bygget paa rationelle Grundsatninger og virkede ogsaa da praktisk heldigt. Nu er den ved Udviklingen i Tidens Løb bleven stærkt forstuet, saa at den er bleven alt andet end rationel og praktisk heldig. Vort Skattesystem af 1802 var et retfærdigt og forholds-

vis ligeligt Skattesystem, der ramte Skatteevnen paa Landet gennem Hartkornet, og Skatteevnen i Byerne, for saa vidt det ikke var Landbrug, som dreves, gennem Bygningsafgiften, og megen anden Velstand var der ikke i hine Tider. Saa godt som al den Skatteevne, der var, fandt sit Udtryk i Besiddelse af Jord eller Bygninger. Nu er det som bekendt helt anderledes, idet det, som det nu drejer sig om, er at ramme den mobile Formue og de Indtægter, som ikke vindes ved Landbrug og ikke vindes ved saadan Virksomhed, til hvis Drift Bygninger osv. behøves. I det Forholdene have forstuet sig paa den Maade, er der kommet en iøjnefaldende Ubillighed frem i hele vor direkte Beskatning. Der er ikke Spor af Tvivl om — det indrømmes ogsaa fra alle Sider — at ved den direkte Beskatning er der visse Erhverv, og fremfor alt Landbruget, som ere haardt ramte. Jeg skal ikke her komme ind paa en Betragtning af Hartkornsskatternes og Bygningsafgiftens Mangler, og det vilde for saa vidt heller ikke være meget hensigtsmæssigt at gøre det i Anledning af de her forelagte Lovforslag, eftersom de jo hverken gaa ud paa at afstøffe Hartkornsskatterne til Staten eller Bygningsafgiften. Hvad de gaa ud paa er at opveje i alt Fald en Del af disse Skatters Ubillighed ved Indførelsen af ny Skatter. Dette er den samme Vej, som man er gaaet i en Række af europæiske Stater i dette Aarhundrede. Man vil ved en Betragtning af disse Forhold se, at man i Hovedsagen er gaaet to Veje. Snart har man afløst de indirekte Skatter, særlig Toldskatterne, med en Formue- og Indkomstskat — denne Vej har man fulgt i England under Robert Peel, i Norge i Halvfemserne og i Amerika i 1894 —, snart er man gaaet en anden Vej, og det er den, som Regeringen her har fulgt, nemlig at bringe Ligelighed til Stede inden for selve det direkte Skattesystem ved som sagt at paalægge Skatter, som i Modsatning til Grund- og Bygningskatter stærkest ville komme til at ramme den mobile Formue og den Indtægt, som ikke er beskattet eller ikke tilnærmelsesvis tilstrækkelig beskattet ved Grundskatten. Det skal nu anerkendes, og jeg tror, det maa anerkendes fra alle Sider, at det Skridt, som Regeringen her har gjort, er et meget maadeholdent Skridt i den Retning, jeg her nævner. Andre Steder har man taget langt kraftigere fat. Det er allerede blevet berørt under den tidligere Del af Forhandlingen, hvorledes man andre Steder ikke er veget tilbage for fuldstændig at ophæve de gamle Grundskatter. Det er gjort i Norge og i